

[Transcript] Dagens Eko / Så ofta tänker din pojkvän på romarriket

Tobias, hur ofta tänker du på romarriket?

Jo, men det gör jag ibland, men kanske inte så ofta som jag borde.

Hur ofta är det då?

Någon gång per månad kanske, om man ska försöka snitta.

Det här är dagens eco med Robbie Nollin.

Om varför män tänker på romarriket så ofta?

En ny trend har seglat upp i sociala medieplattformen Tiktok nyligen.

Hur ofta tänker du på romarriket?

Den går ut på att kvinnor tar reda på hur ofta män i deras närhet tänker på romarriket.

Det är definitivt varje dag.

Och svaret på den frågan visade sig är ganska ofta.

Om inte varje dag så flera gånger i månaden.

Ja, det har varit...

Den här trenden startade i Sverige redan förra året.

Då influerar en saska kort, frågade sina följare på sociala medier.

Min spaning om att alla killar tänker på romarriket har gått vid rad.

Och nu vill jag så klart att alla ska veta att det var jag som kom på den för ett år sedan.

Och ett svar lädd.

Min man tänker på romarriket.

Därefter rasslade in meddelanden från tjejer, vars killar, män, pappor, bröder.

Ja, alla verkade tänka på romarna.

Så du tänker på romarriket?

Ja, det är det.

Och när den här frågan nu också började sprida sig på engelska så har det fullkomligt exploderat.

Det finns tusentals filmer på Tiktok där kvinnor förvånas över att deras män verkar tänka så mycket på just romarriket.

Och hashtaggen Roman Empire har just nu över en miljard visningar.

Definitivt.

Två eller fyra gånger.

Två eller fyra gånger.

Constantly.

Verkligen?

Constantly no voice.

Just Tobias vanerlid, programledare för vetenskapsradionhistorier.

Ja, Tobias, jag ska då erkänna att jag tänker nog nästan aldrig på romarriket faktiskt.

Så jag är glad att du är här och kan hjälpa till för att komma in i den sinnestämningen.

Absolut, som ju då det i alla fall verkar som rätt många män befinner sig i.

Vad är det som fascinerar?

Många pratar ju om ingenjörskonsten, där romerska ingenjörskonsten.

Det är de här vägarna via Appia, via Tiburtina som jag har gått på i närheten av Rom.

Två tusendryckt gamla vägar som känns helt nya med en fantastisk ingenjörskonst.

Alla akvedukter, avloppssystem.

Så det verkar ju vara nånting som fascinerar många med all rätt.

Sen är det ju förstås prakten, alla dessa statyer, marmor, de stora templen.

[Transcript] Dagens Eko / Så ofta tänker din pojkvän på romarriket

Pantheon i rom, som står där fortfarande och fortfarande är en av de största djutna kupolerna som någonsin har byggts i människans historia.
Det är ju som svindlande djur.
Och så är det säkert också det här imperiet, krigen, fältslagen, de här romerska soldaterna med sin disciplin
som lyckas erövra hela den kända världen i princip.
Det tror jag också är nånting som fascinerar.
Och du så att du ändå då tänker på det någon gång i månaden.
Ta fram några sådana bilder som dyker upp i ditt huvud då.
Jag jobbar ju lite grann med det här också, så det är väl kanske en yrkeskada.
Men jag har ju till exempel wandrat längs Hadrianusmuren i norra England.
Den här långa, långa, tio mil drygt är den väl långa muren som skilder då det romerska imperiet från barbara, piktorna och andra uppe i Skotland.
For 300 years it stood as the Roman Empire's most imposing frontier.
Det är ju en, nu är den ju inte lika imponerade.
Den har rasat samman, men delar av den finns fortfarande kvar, annat har rekonstruerats.
Och det är ju en flera meter hög stenmur, den är ju inte kinesiska muren,
men det är en av de största, i Storbritannien fortfarande största, människorbyggda strukturen som alltså byggdes för 2 000 år sedan.
Men man behöver lite fantasi ändå, för när du tittar på de här stelarna som lats på hög.
Ja, men det har vi ju också fått, blivit matade med i långa, långa tider.
Nu är vi med i modern tid, förstås, alla Hollywood-filmer.
Du har en namn.
Min namn är Gladiator.
Gladiator, för 20 år sedan, var ju den filmen som verkligen tog upp det här antikintresset och fick historiefilmer verkligen på tapeten igen.
Och där har vi ju fått hjälp på att få de här bilderna, hur Colosseum såg ut den här gladiatora renandaren,
vad som vackrast, och de rönerna är ju också helt enorma, förstås.
Och är det någon annan bild som dyker upp i ditt huvud?
Jag är ju så pass gammal så att jag såg, jag kanske var lite för ung då ursäg.
Jag, Gladi, just den här TV-serien, just den här, liksom, de här renk-smidrierna och förgiftningsmorden och intrigorna i palatsen i det gamla rum.
Det är ju också någonting som jag tror fascinerar många.
Det finns senare TV-serier, TV-serien Rome, som till och med många antikvetare tycker tydligen är väldigt bra.
Där är ju också mycket sex, förstås, det är de här, liksom, organa och sånt där.
Det där är ju också någonting som jag tror schittlar många av oss.
Jag var i en orgy, mamma.
Det var en orgy.
Ölge städer.
Ölge städer av en orgy.
Det var en sköld, trunken slut.
Så jag var i en orgy, du känner.

[Transcript] Dagens Eko / Så ofta tänker din pojkvän på romarriket

En tid innan Kristian, moral och sådär.

Det är nog också någonting som kan locka många.

Beskriv en romersk orgy.

När man tänker, förstås, hur de åt bara, liksom, sina middagar.

De låg på de här britsarna, de drack mycket, de åt sina vindruvor och sådär.

Det var magdansare.

Jag vågar inte gå in på detaljerna vad de faktiskt gjorde då med varandra.

Men det var nog både ena och andra.

Om vi är i rom nu, på höjden av sin prakt, vad är det vi ser?

Då är det ju de här gigantiska byggnaderna i Marmor.

Det är de vita statyrna, det är folkmassor som kastar rosenblad över tjejsare som paraderar i sina hästar och skimrande rustningar och sådär.

Det är ju en enorm prakt och rikedom som inte fanns någonstans innan och knappt någonstans efter romariken stod på sin höjdpunkt.

Alltså skulle man jämföra med det som skulle bli Sverige sen.

I samma tid så fanns det ingenting, det var två hyddor i princip om man ska vara lite elak.

Medan rom var den här miljonstaden.

Med stora hamnen och städigt varor från hela Medelhavet skeppades in.

Här var de här kullarna som staden var byggd på och där hade det rests de här fantastiska.

Templen, fororomanum, kolosseum, rytdarbanan, hipodrämen där man hade de här tävlingarna med häst och vangen.

Som ju är även med dagens mått gigantiskt.

Ja, det är hur många 100 000 pals människor som kan sitta i bibliotekan.

Som man ståttar och ljublat och kastat blommor och satsat pengar på rätt lag och sådär.

Samtidigt verkar det ju då som män som dyker upp i sociala medier nu.

Tänke på romariket i sin vardag.

När är det man ska tänka på romariket?

Ja, men jag kan föreställa mig att man ändå kan slås av det då och nu och när som helst egentligen.

Det berättas ju om folk som går på vägar idag och tänker på att tänk det här byggdes redan på romersk tid.

Avloppssystem, romarnas förmåga att göra betong och så vidare.

Det är ingenjörskon som är aktuell än idag.

Do you think about the Roman Empire?

I mean almost every day. The thought crosses my mind all the time.

Look at sewage systems, like the Romans did this.

They didn't have as much technology as we had.

Det där med avloppssystemen förstår jag inte riktigt.

Vad är grejen med dem?

Det var ju någonting som, har man en mångmiljonsstad som rom, då behöver man ett avloppssystem.

Just att romariket var så stort och en sån pass urban kultur så blev det förstås någonting som behövdes på tetanassätt.

Och det där kunde romarna fixa.

Hur rör du?

Det var rörledningar, de här aquedukterna man tänker på, de här stora stenstrukturerna som finns

kvar förstås.

Vad som har byggts och vad som har fört färskvatten från bergen, apeninerna till exempel Italien, ner till staden rom.

Men det är ju också rör förstås och det var ju en sån här segdragen teori att det var blyet i de här rören i aquedukterna

som förgiftade många romare och som gjorde att imperiet så småningom gick under.

Det där har man nog tänkt annorlunda kring idag.

Och just bly förgiftning ska leda till minskat frukbarhet hos män och så där, det fanns många teorier om det.

Men hur som helst så är det ju en ingenjörskonst som ligger bakom och den kan ju ingen förneka.

Men jag tror att det här är ändå där jag blir lite förvånad över den här trenden för att det är otroligt fascinerande det du berättar i Ryngen Tveken om.

Men att det sen dyker upp i en vardagsliv gör det det för dig.

Tittar du på en väg och tänker att romarna byggde bra vägar?

Jag tror att jag hade gjort det mer om jag hade bott i nästan var som helst annars i Europa.

Alltså bor man i Frankrike eller Spanien eller Storbritannien, Stora dera Tyskland så finns det ju påtagliga lämningar av romarriket än idag.

Och det är inte bara någon liten stenbit eller något mynt och så där utan det är ju gigantiska lämningar många tar om än idag.

Och då tror jag väl ändå att om man lever i resten av det här imperiet, det måste kännas högst relevant.

För vår del här uppe i Erik Hallanord så är det kanske inte lika påtagligt.

Vi blir ju liksom eld och lågor i alla fall arkologerna när de hittar någon liten myntbit eller vad det kan vara som tyder på kontakter som vi förstås fanns i alla fall.

Två romerske silvermynt har hittats på Gottskassan dön Daniel Langhammare, handläggare på Lensstyrelsen.

Det ena är präglatt under tjejsa Tarjanus, länad och det andra är präglatt för Antonin Spius.

Så vi pratar om runt hundratalet efter Kristus.

Det var nyligen vad det hittades med nya romerska mynt.

Ja men precis, så de dyker upp lite då och nu egentligen Gottskassan dön var det ju senast till och med som man hittade någonting på.

Så då kände vi att vi hade lite mer romarik att göra.

Ja men alla vill ju på något sätt sola sig i glansen då tror jag av det här imperiet och dess historia som vi är rätt stolt och fascinerande ändå.

Vilken är din favoritromare?

Ja, alltså Marcus Aurelius har ju lite sån här är omkring sig och var den här filosof, tjejsaren samtidigt som att han var på slagfältet.

Han verkar ha varit en sån här kunder liksom allting.

The man known to history as Emperor Marcus Aurelius Antoninus was born on the 26th of April 121 AD in the city of Rome, the capital of the Roman Empire.

Han liksom både var smart och duktig på slagfältet tror jag är en sån här grej som kan fascinera mig möjligtvis.

Jag vet inte hur duktig jag vill vara på någon slagfält men ändå...

Nu känner jag till att jag kanske tänker en del på romen då, men Marcus Aurelius var väl ståiker?

[Transcript] Dagens Eko / Så ofta tänker din pojkvän på romarriket

Ja, det var han väl. Precis, då ska man ju liksom vara sådär. Ja, ståisk just så. Man ska inte låta omvärldens alla otäckheter beröra en så mycket utan man ska stå fast på trygga fötter.

I spåren av hashtaggen The Roman Empire så spekulerar många i var det här mandliga intresset för romarriket i sociala medier egentligen beror på.

Etablerade medier intervjuar experter.

En del hävdar att det handlar om en manlig längtan tillbaka till ett patriarchalt samhälle där kvinnor är underordnade.

Och männen kan ägnas i ett maktkamp och krig.

Och motrender i sociala medier vill i stället lyfta fram vad kvinnor ofta tänker på.

Princess Diana. Anna Stasia. Titanic.

Hi, it's me representing the lesbian caucus and it's Joan of Arc.

I och Tobias, vi ska väl säga här att det är knappast någon vetenskaplig undersökning där om det verkligen är så att så många män tänker på romarriket.

Men om vi ändå utgår ifrån att det verkar vara det, vad tänker du kan vara förklaringen till det?

Det finns ju många saker som är lagt fram i den här debatten nu som jag tycker låter ganska rimligt.

Till exempel den här manlighetsvurmen på något sätt.

Att man som man idag eventuellt skulle kunna fascineras av en tid när männen stod på sin höjdpunkt av makt om man säger så.

Det var ju romerska tjejsare, det var romerska soldater, alla var män på något sätt och kvinnan var tydligt underordnade i det romerska samhället på ett sätt som vi absolut inte skulle kunna acceptera idag.

Det är ju någonting som jag tror eventuellt kanske kan kännas som lite snuttefilt åt dagens män och dagens manlighet möjligtvis.

Men samtidigt är väl hela den västerländska historien har väl varit så?

Det är inget unikt för romarna kanske?

Nej men jag tror att de stack ut lite grann och kvinnan var ju mer eller mindre förvisat till hemmet på ett sätt som vi snarare skulle kunna associera med Afghanistan idag skulle jag säga.

Sen tror jag väl också att en hel del kvinnor också har tänkt på det här.

I dagens antikvetenskap så är det ju inte minst kvinnor som dominerar det forskningsfältet.

Männen är på sociala medier och kvinnorna på universiteten.

Ja men lite så. Mary Bear till exempel i Storbritannien är en väldigt högprofilerad rumkännare och de finns många fler och även så i Sverige förstås.

This is the skull of a Roman.

When we say Romans we tend to think of men from Italy just up in togas orating in the forum.

Tramping over the fields in Alma. Building bridges and probably overeating.

This Roman lived in York and this Roman was a woman.

Men du som jag har som yrke kan man säga att gräva i historien och göra radio av det.

Finns det en risk här när du ser på den här sociala medietrenden att romarriket van tolkas lite?

Att man väljer russin och nu kakan för att gå dagdrama?

Jo men det gör man nog säkert tror jag.

Alltså till exempel vad det gäller bilder som inspirerar och filmer som glädjer till exempel de här rutorna på magen.

Det är svärd och sköld och så vidare.

Hade inte romarna ruttat på magen?

[Transcript] Dagens Eko / Så ofta tänker din pojkvän på romarriket

En och annan måste väl ha haft det misstänka.

Men det såg nog inte riktigt ut så som det gör de här filmerna.

Det klarar vi mer präglad av Hollywoods bild av romarriket än av arkeologernas eller verklighetens romarriket.

Det tror jag verkligen.

Likadant de här marmorstatyerna idag är de ju vita och rena på nåt vis.

Och det har präglat mycket av vår bild av vad antiken var för nånting i verkligheten.

Där och då var de ju bemålade och grälla färger och så där.

Likadant den här bilden av den ädlerrommaren, så där potklippt var han väl ofta egentligen.

Så tror jag det var en ganska brokig kultur.

Vad betyder det då?

Ja men att det var människor som blandades, det är ju det som är så häftigt någonstans.

Att romarriket var så stort och att folk flyttade verkligen runt.

Jag som har gått runt där uppe till exempel vid Hadrianusmuren, den känns ju avlägsen än i dag.

Och då för 2000 år sedan måste den varit verkligen världens hände.

Där ligger ju Syriener begravda, folk från nu, Biennans och Dagens Sudan.

Alltså det är ju otroligt häftigt att förstå att det här var en väldigt integrerad och mångkulturell värld.

Just det. Så klicerar bilden i Hollywood i den här vita mannen med ruto på magen.

Exakt.

Men det har verkligen varit mångkulturellt och kanske lite mer bukvärt mångkulturellt.

Rädd för det.

Är det något annat sådant om du skulle göra ner den här romfascinationen?

Varför vill jag inte gå och tänka på romarriket?

Jag tror ingen av oss egentligen skulle vilja hamna där faktiskt.

Inte en som vi skulle hamna liksom i det högsta skiktet och vara tjejsare.

För de blev aldrig säkert långlivade.

Det var ju några år som de flesta bara satt där på tronen innan de blev mördade av någon i sin egen livvakt och så där.

Så det var ju ett oerhört brutalt samhälle.

Nej, jag tror att vi skulle sakna väldigt mycket av vår egen tid.

Även maten faktiskt.

Det pratas ju till exempel här på TikTok så är det ju många killar då som tänker på rom när de äter fisk.

Så kanske nu mer än vanligt i Asiatisk matlagning tänker.

Det var ju superpopulärt i det gamla rom då.

Man hade den här garum som luktade tydligen väldigt äckligt och så där.

Nej.

Hade man oturen som de flesta hade och var en vanlig knegare i rom så bodde man extremt trångbot i de här flervåningshusen.

Åtodrak och gick på toaletten i samma rum i princip.

Det var ju väldigt fattigt och dant helt enkelt.

Smuts och stank och sen under den här praktfulla miljonstaden så rann ju den stora klåken, klåka, maxima med all smuts och annat förstås som skulle föra av skrädet ut i floden Tibern.

[Transcript] Dagens Eko / Så ofta tänker din pojkvän på romariket

Det är liksom baksidan av den här fantastiska ingenjörskonsten.

Ja, precis.

Exakt. Som i uppenbarligen en del fortfarande tänker på idag.

Det fascinerar över ju sklåakerna och avloppsrören.

Men då kanske inte tänker på Bicecorvana.

Nej, precis.

Tack så mycket.

Tackar.

Och det var allt från Dagens Eko. Vi hörs igen imorgon.

Programledare var Robin Olin, gäst Tobias Svanelid.

Och vi som producerade heter Ludvig Jonsson och Katarina Spårig Gustavsson.

Om du vill höra mer av Tobias Svanelid lyssnade du på Vetenskapsradionhistorier.

Med tanke på hur man resonerar kring Putin och kriget om det kan vinna så om Putin kan försvinna så menar du då, vad jag begriper, att det behöver absolut inte vara slutet för Ryssland som stormakt och som en fiende?

Nej, jag trodde att det var väldigt naivt och trodde och det var ju att naiva för.

Ryssland betar sig inte som vanliga, små demokratiska länder.

Rysslandet betar sig annorlunda.

Har ett imperietänkande som är väldigt tydligt uthållat hos Putin.

Alla avsnitt hittar du i appen Sveriges Radio Play.